

Remissyttrande

Datum
2021-04-27

Dnr
03230-2020
03228-2020
03227-2020
03226-2020
03225-2020
Direkt
010-698 60 00

Mottagare
Vattenmyndigheten i Bottenvikens distrikt
Vattenmyndigheten i Bottenhavets distrikt
Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns distrikt
Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns distrikt
Vattenmyndigheten i Västerhavets distrikt

Bilaga G

Yttrande över vattenmyndighetens förslag till miljökonsekvensbeskrivning, åtgärdsprogram för vatten 2021-2027

Av samrådsunderlaget framgår att en miljökonsekvensbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har genomförts för respektive vattendistrikt. Havs- och vattenmyndigheten ger här sin samlade syn på miljökonsekvensbeskrivningarnas innehåll och utformning.

Vissa utgångspunkter för avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningarna

Gemensamma svårigheter för miljökonsekvensbeskrivningarna anges ha varit att tydligt kunna avgöra effekterna av åtgärderna i åtgärdsprogrammet på grund av att dessa i huvudsak är administrativa åtgärder och det är därför svårt att precisera vilka konsekvenserna kommer att bli. Åtgärderna riktar sig till en mängd olika aktörer som själv måste avgöra vilka fysiska åtgärder som är lämpligast att vidta för att uppnå miljökvalitetsnormerna. Miljöbedömningarna är därför övergripande utifrån de typer av fysiska åtgärder som de administrativa åtgärderna förväntas leda till.

Vidare anges att syftet därmed inte är att bedöma effekterna av hela den svenska vattenförvaltningen, utan att avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen i sak följer av inriktningen på åtgärderna i åtgärdsprogrammet. De åtgärder som myndigheter och kommuner enligt åtgärdsprogrammet behöver omsätta i fysiska åtgärder kommer, i de fall det krävs enligt lagstiftningen, att genomgå en miljöbedömning när respektive myndighet eller kommun genomför dem. Det är först när åtgärdsprogrammets styrmedel omsätts i konkreta åtgärder som miljöbedömning kan utföras med en sådan detaljeringsgrad att påverkan på särskilda objekt och specifika typer av påverkan går att bedöma.

Havs- och vattenmyndigheten vill här notera att det inte är givet att alla åtgärder som genomför åtgärdsprogrammen kommer undergå en specifik miljöbedömning. Det saknas en övergripande redogörelse för hur åtgärderna kommer att miljöbedömas i ett senare steg.

Havs- och vattenmyndighetens bedömning

Bestämmelser om innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen i en strategisk miljöbedömning återfinns i 6 kap. 11-12 §§ miljöbalken. Detaljeringsnivån av en miljökonsekvensbeskrivning måste anpassas till programmets detaljeringsnivå. Det övergripande syftet med en strategisk miljöbedömning är dock att få en helhetsbild av programmet. Att bedöma den samlade miljöpåverkan av programmet är ett viktigt steg i processen för att säkerställa hållbar utveckling och för att integrera miljöhänsyn i programarbetet.

Havs- och vattenmyndigheten anser att miljökonsekvensbeskrivningarna i relevanta delar saknar fördjupad och detaljerad analys.

Programmets faktiska innehåll beskrivs inte med tillräcklig tydlighet och Havs- och vattenmyndigheten vill framhålla att vad som planeras är grunden för vilka miljöeffekter som kan förväntas av genomförandet. För att tydliggöra effekter hade exempelvis antaganden kunnat göras för att påvisa hur de administrativa åtgärderna i programmen kommer att leda till vissa åtgärder som i sin tur bedöms ha viss faktisk miljöpåverkan eller bidra till viss uppfyllelse av samhällsmål. Miljökonsekvensbeskrivningarna ger process och konsekvenser ett visst sammanhang och texten är lättåtkomlig och tydlig. Att innehållet är översiktligt följer av att åtgärderna i åtgärdsprogrammen i många delar inte är beskrivna i detalj. Dokumenten skulle dock behöva fördjupa beskrivningen relativt olika åtgärder, för att göra miljökonsekvensbeskrivningarna fullt ändamålsenliga.

De rådande miljöförhållandena inom det geografiska område som åtgärdsprogrammen omfattar präglas i miljökonsekvensbeskrivningarna också av i huvudsak översiktliga redogörelser som ger en kortfattad generell bild av övergripande miljöförutsättningar i hela programområdet. Befintliga miljöproblem som rör sådana områden som avses i 7 kap. miljöbalken ska särskilt belysas, men det sker inte i tillräcklig eller detaljerad omfattning.

Hur hänsyn tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn har redogjorts för genom att lista olika miljömål. Havs- och vattenmyndigheten anser dock att detta är otillräckligt eftersom listan i sig inte visar vilka hänsyn som tas till miljömålen.

I fråga om uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter anser Havs- och

vattenmyndigheten att det hade kunnat ges förslag på förändringar i åtgärdsprogrammen som skulle kunna bidra till färre negativa effekter.

Sammantaget anser Havs- och vattenmyndigheten att miljökonsekvensbeskrivningarna inte med tillräcklig tydlighet och precision redovisar beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av programmen kan antas medföra. Med miljöeffekter avses enligt 6 kap. 2 § miljöbalken direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, tillfälliga eller bestående, kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på miljön eller människors hälsa. Havs- och vattenmyndigheten har också i de delar som avser åtgärdsprogrammets underlag och innehåll bedömt att de miljömässiga konsekvenserna av åtgärderna inte är tillräckligt väl beskrivna.

Havs- och vattenmyndigheten noterar att under förutsättningen att åtgärdsprogrammets konketionsnivå och innehåll förändras på det sätt som myndigheten har yttrat sig om måste också miljökonsekvensbeskrivningen för respektive vattendistrikt uppdateras.